

Міністерство освіти і науки України
Харківська державна зооветеринарна академія

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕПОЗИТАРІЙ-
ЕЛЕКТРОННИЙ АРХІВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

СХВАЛЕНО

Вченою радою Харківської державної
зооветеринарної академії
(протокол № 2 від 28 лютого 2019 року)

Положення
вводиться в дію з 1 березня 2019 року
Ректор _____ Д. І. Барановський
(наказ №__ від__ _____ 2019 року)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕПОЗИТАРІЙ-ЕЛЕКТРОННИЙ АРХІВ

ПОЛОЖЕННЯ

про репозитарій – електронний архів

Харківської державної зооветеринарної академії

1. Загальні положення.

1.1. Положення про репозитарій - електронний архів визначає основні поняття, завдання, принципи його наповнення та функціонування і регламентує основні засади управління репозитарієм.

1.2. Основні терміни:

- ✓ **Автор** - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права» 2001 року, іншого закону чи договору;
- ✓ **Академічний текст** – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;
- ✓ **Дисертація** – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук;
- ✓ **Кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти** – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;
- ✓ **Репозитарій (електронний архів)** - це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані. Інституційний репозитарій відкритого доступу - мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам;
- ✓ **Відкритий доступ (ВД)** - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень;
- ✓ **Договір приєднання** - договір, умови якого встановлені Академією, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до

договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України);

- ✓ **Інтелектуальні права** на твір включають виключне право і особисті немайнові права;
- ✓ **Особисті немайнові права** автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканість твору, право на обнародування твору;
- ✓ **Виключне право** - це майнове право. Виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд використовувати, а також дозволяти або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

1.3. Репозитарій електронний архів Харківської державної зооветеринарної академії (далі РЕА ХДЗВА) — це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає та забезпечує довготривалий відкритий доступ до творів шляхом їх архівування та самоархівування, є частиною Національного репозитарія академічних текстів та загальної електронної колекції Наукової бібліотеки академії. Інституційний репозитарій має скорочену назву РЕА ХДЗВА (repoHDZVA). Адреса репозитарія в Інтернеті: repository.hdzva.edu.ua.

1.4. РЕА ХДЗВА формується та функціонує згідно з наступними документами:

- ✓ Положення про Національний репозитарій академічних текстів;
- ✓ Положення про репозитарій-електронний архів Харківської державної зооветеринарної академії;
- ✓ Закон України "**Про авторське право і суміжні права**" (№ 3792-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;
- ✓ Закон України "**Про вищу освіту**" (№ 1556-VII від 01.07.2014);
- ✓ Закон України "**Про Національну програму інформатизації**" (№ 74/98-ВР від 04.02.1998);
- ✓ Закон України "**Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки**" (№ 537-У від 09.01.2007), що визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;

- ✓ Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" (від 22.05.2003 № 851), який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- ✓ Закон України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);
- ✓ ДСТУ 3017:2015 Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять;
- ✓ ДСТУ 3582:2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ);
- ✓ ДСТУ 6095:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи (далі СІБВС). Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікацій (ГОСТ 7.88-2003, MOD);
- ✓ ДСТУ 7093:2009 СІБВС. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами (ГОСТ 7.11-2004, MOD; ISO 832:1994, MOD);
- ✓ ДСТУ 7157:2010 Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості;
- ✓ ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT);
- ✓ ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 СІБВС. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.80-2000, IDT);
- ✓ ДСТУ ГОСТ 7.0-84 СИБИД. Библиографическая деятельность. Основные термины и определения (СІБВС. Бібліографічна діяльність. Основні терміни та визначення);
- ✓ ГОСТ 7.12-93 СИБИД. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила (СІБВС. Бібліографічний запис. Скорочення слів російською мовою. Загальні вимоги та правила);
- ✓ ГОСТ 7.82-2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт);
- ✓ ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

2. Призначення, мета та завдання, функції репозитарія:

2.1. Основне призначення РЕА ХДЗВА - накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів академічної спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, робота з антиплагіатною системою, поширення матеріалів у світовому науково-освітньому середовищі, збільшення індексу цитування наукових публікацій учених Харківської державної зооветеринарної академії.

2.2. Мета та завдання РЕА ХДЗВА:

- ✓ Забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- ✓ Сприяти розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, зростанню популярності Академії шляхом представлення її наукової продукції у глобальній мережі. Збільшити цитованість наукових публікацій працівників Харківської державної зооветеринарної академії шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету та сприяння академічній доброчесності;
- ✓ Створити надійну і доступну систему обліку публікацій наукових робіт колективів кафедр, окремих працівників, студентів, магістрів, аспірантів.

2.3. РЕА ХДЗВА, що орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні функції:

- ✓ навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- ✓ наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідному процесу;
- ✓ довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;
- ✓ поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань, їх збереження.

3. Управління репозитарієм-електронним архівом ХДЗВА

3.1. Загальне управління РЕА ХДЗВА здійснює Координаційна рада (КР) з питань РЕА ХДЗВА, до якої входять: перший проректор (голова), начальник відділу технічних засобів навчання, директор Наукової бібліотеки та відповідальні від кожної кафедри.

3.2. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарія, кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, переліку документів і порядку їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.3. За потребою до роботи з репозитарієм долучаються працівники будь-якого відділу академії, декани, заступники деканів, завідувачі кафедр, викладачі, лаборанти.

4. Структура репозитарія

4.1. Репозитарій РЕА ХДЗВА є універсальним за змістом науковим та навчальним зібранням. Структура інституційного репозитарія складається із колекцій:

- ✓ Дисертації та автореферати;
- ✓ Патенти та депоновані наукові роботи;
- ✓ Статті, тези доповідей;
- ✓ Навчально-методичні видання:
  - Монографії та розділи монографій;
  - Підручники та навчальні посібники;
  - Тексти лекцій, практикуми (робочі зошити);
- ✓ Видання наукової бібліотеки;
- ✓ Публікації, що розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

У разі потреби - за рішенням Координаційної ради можуть створюватись інші елементи його структури.

4.2. Тематичний склад визначається кафедрами та Науковою бібліотекою відповідно до наукового і навчального процесів академії. До репозитарія можуть бути залучені:

- ✓ статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти), підготовлені в рамках виконання трудового договору або за службовим завданням Академії;
- ✓ наукові публікації працівників Харківської державної зооветеринарної академії здійснені в друкованих виданнях, за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозитарії з боку видавництва, що набули виключних прав на їх використання;
- ✓ автореферати дисертацій, що захищені працівниками Харківської державної зооветеринарної академії;
- ✓ інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. Хронологічні рамки для репозитарія не встановлюються.

4.4. За рівнем доступності документи в репозитарії можуть бути у відкритому або в обмеженому доступі.

5. Принципи створення і функціонування репозитарія

5.1. РЕА ХДЗВА є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що затверджені Координаційною радою Харківської державної зооветеринарної академії.

5.2. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative-Protocol for Metadata Harvesting) дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR, Google Scholar, ORCID.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Начальник відділу технічних засобів навчання реєструє авторів, надаючи їм права репозитора.

5.4. Репозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки або іншого підрозділу. За бажанням автора його роботу може розміщувати у репозитарії відповідальна особа. При цьому автор подає до КР електронну версію роботи у відповідному до технічних вимог форматі, що читається машиною, бібліографічний опис матеріалу та набір ключових слів трьома мовами: українською, російською та англійською.

5.5. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів.

Формати, що рекомендуються для розміщення матеріалів:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe Reader, Microsoft Word	pdf,doc
Презентація	Microsoft Power Point	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG ,GIF	jpeg, gif
Аудіо	WAV, MP3	Wav, Mp3
Відео	MPEG	avi, mp4

5.6. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

5.7. На вимогу автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється прихованою формою повного тексту, що здійснюється начальником відділу технічних засобів навчання .

5.8. Якщо наукова частина академії визнає низький науковий рівень роботи, що представлена автором у репозитарії, то Координаційна рада дає доручення начальнику відділу технічних засобів навчання вилучити цей документ.

5.9. Публікації, що передаються до репозитарія, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією (якщо вона є) мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

6. Авторський договір

6.1. Відкритий доступ впливає на реалізацію авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виключне право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це в Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Твір не може бути розміщений у РЕА ХДЗВА, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.3. Підписуючи Авторський договір автор передає Академії на безоплатній основі невиключні права на використання твору наступними способами:

- ✓ внесення твору у базу даних РЕА ХДЗВА;
- ✓ відтворення твору чи його частин в електронній формі, не змінюючи їх змісту, з метою його використання виключно в складі бази даних РЕА ХДЗВА;
- ✓ виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання в бібліотечних фондах Академії;
- ✓ некомерційного використання твору без одержання прибутку та виготовлення його копій для наукових та освітніх цілей;

✓ надання електронних копій твору, визначених у п. 4.2 цього Положення, для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.4. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у РЕА ХДЗВА він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у РЕА ХДЗВА лише йому належать виключні майнові права на твір, що вони ані повністю, ані частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ані повністю, ані в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.6. Автор, який самостійно прийняв рішення і здійснив розміщення свого твору у РЕА ХДЗВА, несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Академії всі витрати, що спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів на свій розсуд вирішує питання про укладання договору щодо розміщення твору в РЕА ХДЗВА.

6.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.9. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозитарії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам, або за допомогою начальника відділу технічних засобів навчання, вилучає роботу з репозитарія.

Перший проректор

Д. В. Кібкало

Підготувала

Директор Наукової бібліотеки Г. В. Свириденко

*Примітка. Положення є формою оновлення аналогічного Положення, затвердженого наказом № 175 від 18.09.2017 року

